

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

fectione extent canones secundæ synodi Oecumenicæ, atque item quarta, quæ unicuique Patriarchæ supremum harum causarum iudicium commiserunt. Nihil ergo aliud voluit Trullana synodus quam ostendere quænam auctoritas Pontifici Romano competat in suo patriarchatu, cuius limitibus circumferribi potestatem ei quæsitam in canonibus Sardicenisibus, tum etiam ut ostendat eam auctoritatem illi tributam esse, non à Concilio Nicæno, sed à Sardicensi. Ea namque est observatio Zonaræ ad canonem quintum Sardicensem: *Neque igitur hic canon à Nicæna synodo editus fuit, neque ad ipsum (id est, Romanum Pontificem) provocaciones ab omnibus Episcopis, sed ab iis tantummodo qui eidem subjecti erant, dari oportere decernit.* *Ἔτε ἡ τῆς ἐν Νύκτῃ συνόδου ἐστὶν ὁ κανὼν, ἔτε πῶτος ἐστὶν ἐκκλησιαστικῆς ἀναγιγνωσκόμενος, ἀπὸ τῆς ἁγίας, ἰδὲν εὐρώ.*

XII. Verum licet ea Græcis mens esset ut effectus canonum Sardicensium egredi Occidentem non possent, Pontifices tamen Romani contendebant eos obtinere debere in universa Ecclesia; ut constat ex epistola Papæ Leonis primi inferius laudata, & ex communitorio Gelasij Papæ ad Faustum, cuius verba necessariò intelligenda sunt de canonibus Sardicenisibus: *Ipsi sunt canones, inquit Gelasius, qui appellationes totius Ecclesiæ ad huius sedis examen deferri voluerunt, ab ipsa verò nusquam prorsus appellari debere sanxerunt, ac per hoc illam de tota Ecclesia iudicare, ipsam ad nullius commeari iudicium, nec de ejus unquam præceperunt iudicio iudicari, sententiamque illius constituerunt non oportere dissolvi, cuius potius decreta sequenda mandarunt.*

CAPVT VI.
Synopsis.

I. Concilia orientalia poterant tantum decernere de causis disciplina, ad procurandam executionem canonum. Causas autem fidei vel regulas generales Ecclesiæ universa tractare non poterant absque interven- tu auctoritatis Episcopi Romani.

II. Hunc Romani Episcopi primatum agnoscebant orientales. Nihil in causis fidei aut de regulis generalibus definiri poterat absque ejus sententia. Socrates explicatus.

III. Hæc explicari debere visum est, ne quis existimet rematam fuisse in superioribus capitibus Romani Pontificis auctoritatem. Episcopi orientales, qui Romanam sedem appellarunt, exagitati fuerant propter causam fidei. Quo casu poterant apostolicam sedem appellare.

IV. Eustathius Episcopus Sebastenus depositus ab Arrianis, literas à Liberio Papa obtinuit, quarum

Tom. II,

auctoritate restitutus est in sedem suam. De fide agebatur. Quare magni ponderis fuit epistola illa Libery. V. Eutyches non appellavit ad salum Pontificem Romanum. Appellavit enim synodis Romanam, Alexandrinam, Hierosolymitanam, & Thessalonicensem. Appellatio facta ad Patriarchas, censetur etiam facta ad eorum synodos. Cardinalis Perronius resuatus.

I. AUCTORITAS itaque Concilio- rum orientalium his limitibus circumscribi debet ut decernere tantum poterint de administrationibus & gubernationibus provinciarum, ut loquuntur canones, id est, de controversiis quæ incidunt in executione canonum de disciplina ecclesiastica latorum. Nam quoad causas quæ ad fidem spectant aut regulas generales Ecclesiæ universæ, certum est eas definiri non potuisse absque interventu auctoritatis Episcopi Romani. Quoniam cum cathedra Petri ea sit ex qua unitas sacerdotalis exorta est, ut loquitur Cyprianus, par erat ut reliquæ Ecclesiæ necessitate communionis unirentur cum Ecclesiâ Romana, eamque colerent tanquam caput & centrum unitatis, ut verbis Optati utamur. Constituto namque capite in Ecclesia, quemadmodum in collegio apostolico fuerat constitutum, sublata erant occasiones schismatum & hæreseon, ut observavit Hieronymus: quoniam ea ratione constitutus erat thronus qui radix & origo erat communionis omnium Episcoporum Ecclesiæ Dei, unde in omnes venerande communionis jura dimanant, ut aiebat Concilium Aquileiense generale sub Ambrosio. Huic enim sedi omnes Christiani adhærebant inter factiones & diffidia aliarum Ecclesiarum, exemplo Hieronymi, qui in trium Patriarcharum schismate, quo Antiochena Ecclesia laborabat, ad Damasum scribens, ait: *Beatitudini tue, id est, cathedra Petri, communionem conficior.* Hunc Romani Pontificis primatum agnoscebant orientales; ut constat ex epistola synodica Concilij Chalcedonenis ad Leonem Papam, in qua eum disertis verbis vocant caput universalis Ecclesiæ. At ex primatu illo jus quoddam eximium sequebatur, quod Romano Pontifici competeat, absque cuius interventu non licebat causas fidei definire nec generales regulas condere pro Ecclesia universa. Hic enim sensus est ejus legis ecclesiasticæ cujus mentionem facit Socrates, quàmque Iulius allegabat adversus orientales, nimirum Ecclesiâ non posse canonizari absque sententia Episcopi Romani, id est, novas regulas, & canones generales, à quibus aliquid introduceretur adversus vetustam consuetudinem, decerni non posse quin Romanus Pontifex deliberationi in-

Vide supra lib. 1.
c. 2.

Vide supra lib. 4.
cap. 10. §. 2. in
margine.

Vide supra lib. 4.
cap. 11. §. 1. & 12.
Additione.

§f

terveniat aut per se aut per Legatos. Huic legi magis obnoxia erant definitiones in materia fidei. Oriens itaque nullam unquam haeresim damnavit quin statim decretum ad apostolicam sedem missum sit & in reliquas provincias. Sic damnationes in synodis occidentalibus decretae ad synodos Orientis mittebantur, ut adnotat sanctus Hilarius; ea videlicet mente, ut causae communes, cujusmodi erat materia fidei, tractarentur ex communi omnium consensu. Sed magnificentum erat pro Romana sede quod cum ipsa prima esset, ubi florebat principatus apostolicae sedis, ut cum Augustino loquar, ejus auctoritas juncta synodis occidentilibus magni momenti erat ad commendandam damnationem haereticorum & anathemata adversus eos decreta, quae facilius ob hoc ipsum executioni mandabantur, cujus moris clara documenta extant in actis Conciliorum Ephesini & Chalcedonensis aliorumque posteriorum.

III. Necessarium autem visum est haec per transennam adnotare, ut si qua forte suspicio in quorundam animis suborta esset adversus ea quae superius dicta sunt, quasi illa convellerent reverentiam quae sedi apostolicae deberetur, iis scrupulus omnis eximatur; tum etiam ut hinc occasionem peteremus haec agendi de quorundam orientalium Episcoporum in synodis suis depositorum appellationibus ad sedem Romanam. Constat enim Episcopis illis irrogatas esse injurias ob causam fidei. Quoniam vero conservatio verae religionis adversus haereses praecipue spectabat ad sedem apostolicam urbis Romae, hinc factum ut quoties Episcopi illi literas Episcopi Romani in Orientem deferrent, in quibus contineretur eos in communionem fuisse receptos, sedibus suis restituerentur ab Episcopis catholicis, cujus rei extant exempla valde illustria. Non loquor de Athanasio aliisque Orientis Episcopis, quorum supra mentionem feci, quoniam causa eorum examinata fuit tanquam ad disciplinam pertineret; tamen fatendum est habitam quoque fuisse ab occidentalibus rationem oppressivam quam Episcopi illi patiebantur ob causam fidei. De Eustathio Sebasteno Episcopo loquor, Flaviano, & Theodoro.

IV. Sebastenus ille depositus fuit ab Arrianis in Concilio Melitino, quae civitas est Armeniae inferioris. Dein catholici Orientis Episcopi Lampfacum convenerunt anno cccxlv. ibique synodum celebrarunt, cui Eustathius interfuit. Quin etiam cum nonnullis Episcopis in Occidentem missus est cum formulis fidei quae decretae erant pro restitutione verae fidei adversus perturbatio-

nem quam Constantij Imperatoris auctoritas invexerat. Receptus itaque est in communionem ab Episcopo Romano & occidentalibus; literasque à Liberio Pontifice obtinuit, quarum auctoritate restitueretur in sedem suam. Cum autem Cappadociam remeasset, literas illas obtulit synodo Diceaseos Ponticae, quae apud Tyanam habebatur, ad quam synodum pertinebat provincia Armenia secunda; à qua synodo redditus est Ecclesiae Sebastena. Restitutionem illam auctoritate literarum Episcopi Romani factam fuisse testatur sanctus Basilius in epistola lxxiv. quae data est ad Episcopos occidentales. Certum quidem est Eustathij depositionem irritam & nullam fuisse, eò quod ab haereticis facta esset, tum etiam ita sensisse synodum Lampfacenam, quae, spreto judicio illo, Eustathium in suam communionem recepit, & synodo interesse consensit, ac praeterea in Occidentem miserat legatione functurum pro synodo Lampfacena. Quia tamen suspicio adversus eum orta erat in causa fidei, magni ponderis ad confirmandam executionem rerum decretarum fuit epistola illa Liberij & jussio ejus pro restituendo Eustathio data post judicium synodorum Orientis & Occidentis. Ob hoc igitur synodus Tyanensis, cujus judicio suberat Eustathius in causa disciplinae, eum in superhabitis suspicionibus de fide recepit in vim decreti pontificij, tamen si ignoraret quibus conditionibus eum Liberius recepisset in suam communionem. Haec sunt verba Basilij ex eadem epistola lxxiv. *Quae vero sunt illi à beatissimo Episcopo Liberio proposita, & ad quae consenserit, nobis clam est; nisi quod epistolam attulit, per quam restitueretur. Eam ubi Tyanensi synodo exhibuit, in suum locum restitutus est.*

V. Locum inter appellationes ad Episcopum Romanum non tribuo ei quae sub nomine Eutychetis Archimandritae circumfertur post damnationem ejus à Flaviano Episcopo Constantinopolitano peractam; tamen ea vulgò obtrudatur, quoties controversiae de causis religionis agitantur. Nolim tamen negare quin Pontificem Romanum appellaverit; sed tamen contendo non ad solum Romanum Pontificem provocasse. Exemplum hoc variis in locis Replicae suae laudat illustrissimus Cardinalis Perronius, & appellationem illam Eutychetis probare se putat auctoritate epistolae sancti Leonis ad Flavianum. Air enim Leo se libellum Eutychetis recepisse; in quo continebatur eum evocatum sui praesentiam non denegasse, adeo ut in ipso judicio libellam appellationis se asserat obtulisse, nec tamen fuisse susceptum; qua ratione compulsus sit ut contestatorios libellos in urbe Constantinopolitana

proponeret. Verum quia appellatio illa non dicitur facta esse ad apostolicam sedem, ut probationem impleat Perronius, addit auctoritatem Flaviani Leoni respondentis, cujus hæc sunt verba: *Quia idem Eutyches libellos direxit vobis plenos omni fallacia & calliditate, dicens iudicij tempore libellos se dedisse appellationis nobis & hic convenienti sancto Concilio, & appellasse vestram sanctitatem. quod nequissimum factum est. Sed ex verbis illis colligi non potest appellatas non fuisse reliquas sedes. Sanè dissimulanda non est veritas. Appellavit enim Eutyches synodos Romanam, Alexandrinam, Hierosolymitanam, & Thessalonicensem, sed clanculum, & in aurem Patricij Florentij, post iudicium factum, & post solutam synodum. Vnde colliguntur duæ egregie regulæ. Prima, causam fidei, cum communis sit & generalis, iudicandam esse à synodis Ecclesiæ universæ, præcipuè verò à Romana, quæ omnium prima est, tum depositionem hæretici, quæ sequitur ex decisione fidei, definitivo decreto iudicandam esse ab omnibus, si nova sit hæresis, neque hæcenus damnata fuerit ab Ecclesia. Secunda verò regulæ hæc est, appellationes factas ad Patriarchas, censeri etiam factas ad eorum synodos; ut constat ex formula appellationis Eutychetis. Non appellavit autem ad synodos Orientis, quòd Patriarcha Antiochenus subscripsisset sententia Flaviani, & quòd plures Metropolitanæ Dioceseon Asianæ, Ponticæ, & Thracicæ adessent in Concilio Constantinopolitano. Ea verò quæ huc usque dicta sunt de appellatione Eutychetis, desumpta sunt ex actis Concilij Constantinopolitani habiti iussu Imperatoris Theodosij post damnationem Eutychetis ad convincendas falsitates quas hæreticus ille contendeat admisas esse in actis superioris Concilij. Inter ceteras querelas, Constantinus monachus, Eutychetis procurator, dixit eum, cum sententia depositionis legeretur, provocasse ad synodos Romanam, Alexandrinam, Hierosolymitanam, & Thessalonicensem, verum ejus appellationem actis non esse insertam. Hæc sunt enim Constantini verba in actis hujus secundi Concilij Constantinopolitani, quæ referuntur in actione prima Concilij Chalcedonensis: *αὐτὴν ἠνωσθημένην τῷ καταρτίσει ἐπεκλήσατο τῶν ἁγίων συνόδων τοῦ ἀγιοτάτου Ἐπισκόπου Ρώμης, Ἐλεξανδρείας, καὶ Ἱεροσολύμων, Ἐπεσολωνίους.* Tum verò Patricius Florentius dixit Eutychetem, post solutam synodum, sibi in aurem dixisse provocare se ad synodum Romanam, Ægyptiacam, & Hierosolymitanam, deque ea provocatione commonefa-*

Tom. II.

ctum à se esse Flavianum. Nullam synodi Thessalonicensis mentionem facit, quòd ea Diocelisi subesset tum temporis patriarchatui Occidentis. Hæc sunt verba Florentij in eisdem actis: *Διαλαθείσας τὸν σινόδου, εἶπε πρὸς ἐμὸν, Ἐπισκόπος τῶν Ρώμης, Ἐ τῶν Ἀγίων, Ἐ τῶν Ἱεροσολύμων συνόδων.*

CAPVT VII.

Synopsis.

I. Flavianus Episcopus Constantinopolitanus depositus in synodo Ephesina sub Dioscuro. Cum Dioscorus sententiam promeret, recusatus est à Flaviano. Notata Perronij hallucinatio, qui tunc appellatum à Dioscuro fuisse putat conceptis verbis. Recusatio fiebat per modum appellationis, etiam post sententiam definitivam. Appellavit deinde, & quidem ad solum Pontificem Romanum. Ceteri enim Patriarchæ aderant in Concilio.

II. Flavianus appellavit ad Summum Pontificem, libello contestatorio oblato Legatis eius. Valentinianus Imp. ait causam de integro iudicandam esse à Summo Pontifice, quòd de causa fidei ageretur, & quòd Flavianus ad eum provocasset secundum solennitatem Conciliorum.

III. Censet tamen idem Valentinianus eam causam in synodo Oecumenica iudicandam esse à Summo Pontifice, adhibitis suffragiis Episcoporum ex universo orbe.

IV. Hanc aliter sensit ipse Leo, ac Romana synodus. Sed tamen intra Italiam convocari Concilium postulans à Theodosio.

V. Causa enim Flaviani connexa erat quæstioni fidei, ut docet idem Leo. Et Valentinianus ait Flaviani depositionem processisse ex quæstione fidei. Videbat enim non aliter revisioni consensuros orientales quàm si fidei negotium retrahendum esse diceretur.

VI. Hoc etiam intellexit Leo. Itaque canones Sardicenses laudavit, sub titulo tamen synodi Nicænæ. Emendatus canon quartus Sardicensis, qui gravi mendolo laborat.

VII. Quid significet Valentinianus, cum ait Flavianum appellasse Pontificem Romanum secundum solennitatem Conciliorum. Rejcta Cardinalis Perronij conjectura. Indicat eum appellasse per libellum, non autem viva voce, aut in aurem, ut Eutycheti contigerat.

I. **V**ENIENDUM nunc ad appellationes Flaviani & Theodoretii, quæ magni momenti sunt. Damnatus ob novam hæresim Eutyches à Flaviano, impetravit ab Imperatore Theodosio ut Concilium generale apud Ephesum haberetur, cui Dioscorus Episcopus Alexandrinus præficeret. In eo autem minis actum est apud Episcopos, ut se accommodare cogerentur ad desiderium Dioscori. Itaque Eutychete restituto, Flavianus depositus est in hac synodo: quæ vulgò secunda Ephesina dicitur, interdum verò synodus Ephesina sub Dioscuro, aliquando prædatoria syno-

Sf ij

Vide lib. 4. cap. 1. f. 2.